

memoreert hij in het bijzonder de Rotterdamsche straatkeien. Vanzelf brengt „ce pavé fort dur” hem op de sleepers, die toen in werkelijkheid hunne vrachten langs de straten *sleepten* en van welk gebruik ons de nagalm nog af en toe in de ooren snerpt. In plaats van de „smeerlap” was elke sleep voorzien van „un petit tonneau plein d'eau percé de deux trous”, om de wrijving en warmteontwikkeling te beperken. Uitvoerig beschrijft hij de inrichting der verdere bestrating: voetpaden, stoepen en goten.

Aan de huizen — overigens z. i. van „fort peu de goût de bonne architecture ” — vallen hem natuurlijk de trapgevels op, maar meer nog het opzettelijk vóóroverbouwen zoodat de voorgevels sterk voorover hellen: „cette pente va jusqu'à 4 à 5 pieds”. Dit lijkt wel wat heel veel, doch 't feit op zich zelf is juist en had inderdaad tot doel „d'empêcher que l'eau qui tombe des toits ne tachât les compartimens des murs ¹⁾).

Er moet ook een tijd zijn geweest dat de gevels *achterover* hellend werden gebouwd; den loodrechten stand schijnt de Rotterdamsche bodem het minst goed te verdragen!

Geen wonder dat ook de typisch Hollandsche spiegeltjes aan de raamposten, de „spionnetjes” zijn aandacht trokken, min of meer voorover hellend „pour qu'ils puissent représenter tout ce qui se passe dans la rue”. Vanzelfsprekend roemt hij de reinheid der huizen van binnen: „tout est de la plus grande propreté, les appartemens sont frottés avec soin, le pavé, pour l'ordinaire, est de marbre, les murailles sont couvertes de fayence blanche, distribuée par carrés de 4 ponces environ de côté: le milieu de la largeur des escaliers, ainsi que le sol de plusieurs appartemens, est couvert de tapis, ou au moins de quelque étoffe ou de quelque toile, pour le garantir de la malpropreté qu'on pourroit y accasionner en marchant dessus”.

Is de markies op 't punt van kamermeubileering blijkbaar beter gewend: „j'en ai vu extrêmement peu où il y eût quelques meubles”, zoo schijnt hij in andere opzichten onze huiselijke gewoonten nog al te waardeeren: „c'est en Hol-

1) Zie hierover ook de beschrijving van de reis van hertog Johan Ernst van Saksen in het begin der 17de eeuw, door J. W. Neumayr. Leipzig 1620, blz. 286. Red.